

ביצד מברכין פרק שישי ברכות

ל"א

עין משפט
גר מצוה

א מ"י פ"ד מהלכות
מטלות אסורות הל' א
(טושי"ע א"ח סי' טפ)
ב א מ"י פ"ד מהלכות
טושי"ע א"ח סי' טפ
ג א מ"י פ"ד מהלכות
טושי"ע א"ח סי' טפ
ד א מ"י פ"ד מהלכות
טושי"ע א"ח סי' טפ
ה א מ"י פ"ד מהלכות
טושי"ע א"ח סי' טפ
ו א מ"י פ"ד מהלכות
טושי"ע א"ח סי' טפ
ז א מ"י פ"ד מהלכות
טושי"ע א"ח סי' טפ
ח א מ"י פ"ד מהלכות
טושי"ע א"ח סי' טפ
ט א מ"י פ"ד מהלכות
טושי"ע א"ח סי' טפ
י א מ"י פ"ד מהלכות
טושי"ע א"ח סי' טפ

רבינו הגאון

הביאו לפניו רבוב
ודורמסקין. פי' פרוגא.
ובלשון ישמעאל אגדע עין
הקין ומוכרין עליו בורא פרי
צריח ופרגיות. צריח
קטנים. גירגילין. דליפתא
בין פרימי רבירב בין זוטרי
בורא פרי האדמה. אפי'
שדא ביה קיחא, דלמדיבק
בבלמא קא מיכורין ולא
למונא. ומיא דסלקא
כסלקא ומיא דליפתא
כליפתא כך הלכה ומברך
בורא פרי האדמה. א"ר
חייא בר אשי משמיה דרב
פת צנומה בקערה מברכים
עליה המוציא. פרי פיריה
פתחין בקערה וצק עליה
מוק מברכין עליה המוציא
לחם [ומיירב בראיכא עליה
תורתא דהמאן. ופליגא
ד"ר חייא דאמר צריך
שתכלה ברכת המוציא עם
בציעת החתיכה מן הכפר
שברוצע מנו. דהא זה הפת
כולה כבר היא צנומה
בקערה. ומתקין רבא אהא
ד"ר חייא מאי שנא צנומה
דפליג, דכי כליא ברכה
אצנומה קכליא. אפי'
המוצע על הכפר כיון דפרי'
מה הכפר ובעצ, כי כליא
ברכה אפרסה כליא. אלא
ברכה על הפת. כלומר, אם
היה פת שלמה מברך ואח"כ
בוצע, אבל אם היא פתוחה
או צנומה בקערה, אומר
המוציא ופושט ידיו ונוטל.
והלכתא כרבא.

בצר ליה שיעורא. היינו דוקא בצרכה שלאחריו דצעין שיעור
אבל בצרכה שלפניו אפילו פחות מכשיעור דאסור ליהנות
בעולם הזה בלא צרכה זין לענין אכילה זין לענין שמה אבל בצרכה
שלאחריו צעין שיעור מלא לוגמיו על כן יש ליהרר לשתות מכוס של
צרכה * מלא לוגמיו כדי שיצרך
לאחריו מעין ג' צרכות * והר"י היה
אומר צדורא נפשות כיון דלאו צרכה
חשובה היא אפי' צדציר משיעורא
מצרכין צדורא נפשות רבות ולא
נראה דמיון צדורא נפשות תקנוה
כנגד על הגפן כי היכי דעל הגפן צעי
שיעורא צדורא נפשות רבות נמי צעי
שיעורא וצירושלמי ר' יוחנן היכי
צריך אית הא לא הוא שיעורא וקאמר
משום צריה דלפילו לא אכל אלא
פרידה אחת של ענב אז פרידה אחת
של רמון צעי צדורא משום דצבצריה
מצרכין אפילו פחות מצדורא וחולק על
גמרא דידן דמשמע הכא א"כ אין
הלכה כמותו של ירושלמי (א) וה"ר יוסי
היה מפרש שהירושלמי אינו חולק על
הגמרא שלנו דהכא מיירי שהסורו
הגרעייני ונמלא אס כן לא היה
כצרייהו אלא אס אכלו שלם אפי' אס
היה פרידה אחת של רמון מצרך עליו
תחלה וסוף וגמרא ירושל' היה סבור
שהיה היה שלם ולכן הוצרך לתוך
צאומו ענין דלכל פרידה (ט) דצריה
ואינן חולקים יחד ועוד יש צירושלמי
היכא דצריך אחרמוסא למיכליה
ונפל מידיה וסקל אחרניה צעי צדורא
זמנא אחרניה ופיקל מאי זמנא
המיני פירוש דמצרך לשמות ואמתי
אזלי והני אחרניי נינהו וא"ל לצרך
פעם אחרת ומשני הכא הוה דעמו
מתחלה לזה שהיה יודע שיכלו להן
אכל צמורמוסא לא ידע שיפילו מידו
ויאמר צרך שם כבוד מלכותו לעולם
ועד משום דהוה צרכה לצנולה וכן
נכון לומר על כל צרכה לצנולה
צשגמליו: **דורמסקין**. פירש"י
פרוג"ש. ולא נראה דצסמון
משמע דמצרכין עליהן צדורא פרי
האדמה וא"כ צדורא פרי העץ צעי
צדורא ונראה שהוא מין כדור:
נתן בר קפרא רשות **אחד** מהן
צבר. ונראה דמיירי בצרכה
שלפניו דאי כשל אחריו הא אמרינן
(תולין קו) דאין מומנין על הפירות
* ומיירי צהסדו ואנו אין לנו * שם
הסדה אלא על הפת ולכן צריך לצרך
כל אחד על כל דבר הן צפירות הן
ציון: **חביב** עדיף. וכן הלכה
אס יש לו שני מיני פירות לפניו צדיב
עדיף וצורא פרי האדמה עדיפא
משכל נהיה צבצרו דמנוררת טפי
וחשובה לעצמה מקרית ויצרך על
אותו המין ששיך צו פרי האדמה אף
על פי שאותו המין שיש לצרך עליו
שהצרכות שוות ואחד מהן הוא מו'
המינין יצרך תחלה על אותו של ז'
המינין דעדיפי: **מיא דסלקא**
בסלקא. מצרכין עליה צדורא פרי
האדמה אף על פי שאין זה אלא מים

בלר ליה שיעורא. וגבי צרכת פירות הארץ אכילה כמיצא (א) ואכילה
צכזית: **כוס** שאמר. לענין שיעור כל אכילות: **אגור צדורא**. מומן
ללאות ממנו שאינו נצבע צפרי כמסקה תפוחים ותומים אלא אגור
כמסקה ענבים: **דורמסקין**. אף הן שלקות מעצב שקורין אקדלש"ט
צלע"ו כך ראיתי צפירות צדא קמא
של צבינו יצחק צדכי יהודה. אבל כאן
פירש פרוג"ש וכן שמעתי אני כאן
וצצצא קמא (פ"ד דף קסו): פרוג"ש ואי
אצפ"ר להעמידה דל"כ * הרי צרכמו
צ"פ העץ והיאך קדם וצרך על
הפרגיות מצרכמן שהכל ואינם
לדברים חשובים כדמפרש ואזיל: **שלא**
טעם טעם צער. ונעשה הצער
צדיב עליו: **פרגיות**. צער עוף
שקורין פרדרי"א: **זקנה** אין לאן.
הלא זקן אפי' היה לו לשללי על איה
מהן יצרך לפיכך את שאר המינין.
ודברים הללו אינן צדין ללפת את
הפת אלא של מחמת הסעודה הן
צדין ואמרינן לקמן (דף מא):
דעונין צרכה לפניהם ואין הפת
פוערתן: **דמצרך סנר** שלקות.
לכדור דורמסקין שהכל צרכמן
כפרגיות דעל דבר שאין גדולו מן
הארץ כגון צער צינים ודגים מנ'
צמתניתין * שהכל וכיון דצרכותיהם
שוות צדיב עדיף: **ומגלג** סנר
שלקות צורא פרי האדמה. שהיא
צרכה חשובה לעצמה לדברים
חשובים והיה לו להקדימו: **כדור**
עדיף דיון. דתניא לקמן (דף מד):
כדור למון ותרדן לרפואה:
גרגילי דלפתא. ראשי לפתות:
פרמינהו. מנוש"י"ר צלע"ו לשון
קניצת ירק: **פרימא זוטא**. גריעותא
היא ובשאלנו מי קאי: **אזי ספי**.
על מקוס שפימת הקדישה: **ועביד**
סוך סוך. כלומר ששלוק נמחה
מאלד וקול רחפתו נשמעת * כקול
סוך סוך: **מיא דסלקא**. תבשיל של
תרדן: **כסלקא**. לענין צרכה:
דשיצאה. ירק שנותנין מעט צקדרה
למתק צעלמא ולא לאלו. אנ"ש
צלע"ו: **למתוקי טעמא עביד**.
ומצרכין על מימי תבשילו צ"פ
האדמה: **הסדה** אין צו. צצד שלה
משנתנה צקדרה והוליוהו אין זה
שז משום אסור תרומה דהוה ליה
כעך צעלמא. מדקמי משנתנה טעם
ש"מ לטעמא עבידא: **פת לנומה**.
יצעה שנתנה צקערה לשרות וכן
נלומות דקות: **לירך** ששכלה.
צרכת המויליא עם פריסת הפרוסה
מן הפת והיא פרוס ועומד
הוא: **אפרוסה** (א) פליא). כיון
לדמרת עם פריסת הפרוסה
תכלה מאי חשיבותא ומאי אהניתא:
אלא
טעמא עבדי לה שמע מינה
מברכין עליה המוציא ופליגא דר'
ברכה עם הפת מתקף לה רבא מאי שנא
כליא ברכה אפרוסה קא כליא

א) כלס פ"יו משנה ט,
ב) עירובין ט"ו, ג) נפסחה
ע"ד, ד) עוקלין פ"ג מ"ד מהנה
נא, ה) נדביש ח"ו, ו) נקנין
מ"ג, ז) נבשלות מלא,
ח) גמרה, ט) נדביה היה
ואין בו כלי, י) נע"ע
תוס' נמומת עה: ד"ה אפילו,

הגהות הב"ח

(ה) תוס' ד"ה צדורא וכו' וה"ר
יוסף היה מפרש:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה דורמסקין בו
ה"ר ברבנו ברה"ע ק"ל הא
נס צפרי"א עדיף משכל אל'
דהמצרך סנר שלקות מצרך
שהכל. וא"כ ג"כ צפרי"א אין
צרכמו צפרי"ע אלא שהכל
מנואר כסוגיא וזי נמי מלא
ול"ע: רש"י ד"ה ועבד עוף
וב' בקול תוך תוך. ע'
פסחים ע"ד ע"א צרי"י ד"ה
ר' ישימלא: תוס' ד"ה ד"ה ד"ה
וב' מלא לוגמיו בדי
שיבד. ע"י לעיל ל"ז ע"א
תוס' ד"ה נתן תוך ר"ג:
בא"ר וה"ר יהוה אומר. ע"י
לקמן פ"ט ע"ב תוס' ד"ה
ורמ: תוס' ד"ה נתן תוך וכו'
וביורי בחבס: ע"י מולין ק"ו
ע"א תוס' ד"ה ש"מ:

מוסף תוספות

א. בתוס' ר"י שכתב,
דבימייהו היו רגילים
להסב ולקבול לשתות
ולאכול פירות ומין
מוננות אבל אין
רגילים בכך להסב ולכן
כ"א מברך לצעמא.

לעו רש"י

אקדלש"ט
[אדורלצ"י"ש]. מלוח (ש"ח
בר). פרוג"ש [פרוג"ש].
שופים. פרדרי"א
[פרידרי"ן]. קורא (עוף).
מונשי"י"ר. לחתוך
לחתכות דקות. אנ"ש
[אנ"ש]. שבת צמח
ירחינ.

מוסף רש"י

פרמינהו. מתחכס הק
שבת ט"ז. לשון פרומים (שם
ק"ס). ועבדי תוך תוך.
שמואל יפה ונעמק כולו
עד שנתמו ושכחו לומר
דומה מתשעיש קול זה סוך
סוך (שד"ח כ"ט). כקול היה
פסחוס (ש"ד). אין בה משום
תרומה. שם חזק הקול
ונפל לתוך הקדישה של חולין
אינו מלמע (נדד נ"א).

וטעם הירקות מצרך עליהן כאשר יצרך על הירקות אע"ג דאמרינן לעיל דמי פירות זיעה צעלמא הוא יש לחלק: **פת צנומה** בקערה
מברכין עליה המוציא אהם מן הארץ ופליגא דר' חייא. וא"ת היכי מיירי אס יש שלמה לפניו הא אמרינן צסמון דכ"ע שלמה
עדיף ואי ליכא אלא ננומה היכי פליג עלה ר' חייא הא מסקינן לעיל (דף ק"ו): פרוג"ש אף על פי שאין בהן כית מצרכין
עליהן המוציא הואיל ואית בהו תוריתא דנהמא וי"ל כגון דאיכא שלמה לפניו וצצע מן הצנומה רב חייא צר אשי סנר דהוי
כמו שלמה מאחר שהיא חציבה [מצרך עליה] ור' חייא ס"ל צריך שתכלה צרכה עם הפת ואס כן צעין שתכלה הצרכה
עם צציעת הפת וכיון שצצועה קודם לכן שלמה עדיף אלא אי ליכא שלמה מודה שיצרך על הפירות * המויליא לחם מן הארץ:
והלכתא